

23.2.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: U 3/2026 vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (Omnibus X - ehdotukset)

Kasvinsuojeluteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa oheinen lausunto. Kasvinsuojeluteollisuus pitää tervetulleena keskustelua sääntelyn yksinkertaistamisesta, mutta toteaa samalla, että komission julkaisema ehdotus 10. yksinkertaistamispaketiksi ei tule korjaamaan kasvinsuojeluaineiden lupakäsittelyn ruuhkautunutta tilannetta Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa. Käänteentekevä muutoksen aikaansaaminen edellyttää, että resursseja kohdistetaan hakemusten käsittelyyn entistä enemmän.

Teollisuuden näkemys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy kaikki Suomessa markkinoitavat ja käytettävät kasvinsuojeluaineet. Niiden käytöllä luodaan merkittävä sadonlisä kasvintuotannossa ja varmistetaan sadon hyvä laatu. Viraston vastuullinen tehtävä on varmistaa, että kasvinsuojeluaineet ja niiden käyttöohjeet ovat turvallisia viljelijän, ympäristön ja sadon loppukäyttäjän kannalta.

Tärkeästä tehtävästään huolimatta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on jo vuosien ajan ollut merkittäviä vaikeuksia noudattaa kasvinsuojeluaineiden hyväksymisaikoja koskevaa lainsäädäntöä. Lupakäsittelyn enimmäisajoista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (EY) N:o 1107/2009.

Tukesin ja maa- ja metsätalousministeriön viesti on ollut, että lupien käsittelyn viivästyksiä ei pystytä korjaamaan Tukesin nykyisillä resursseilla. Viranomaisen on todennut lupakäsittelyn viiveen olevan noin 3 vuotta, kun lainsäädännön mukaan vyöhykearviointi tai vastavuoroinen tunnustaminen saisi kestää enimmillään 4 kuukautta.

Myös eduskunnan oikeusasiamies on viivästyksiä käsittelevän kantelun ratkaisussa (EOAK/2904/2024) joulukuussa 2025 todennut, että Tukes on laiminlyönyt velvollisuutensa käsitellä kasvinsuojeluaineiden hakemusasiat säädetyssä määräajassa. Ratkaisussa todetaan, että

23.2.2026

viivästysten syyt liittyvät suurelta osin riittävien taloudellisten resurssien varaamiseen.

Kemiallisen kasvinsuojelun hyödyt yhteiskunnalle ovat kiistattomat. Suomen kasvinviljelyn kokonaistuotos vuonna 2024 oli noin 2,1 mrd. euroa, joka muodostui pääasiassa viljakasveista, vihanneksista, puutarhatuotteista ja rehukasveista saatavasta tulosta. Kemiallisen kasvinsuojelun merkityksen havainnollistamiseksi voitaneen todeta, että kasvinviljelyn tuotoksesta vähintään 30 % on kasvinsuojelun ansiota. Vuoden 2024 kokonaistuotoksesta siis vähintään 700 milj. euroa oli kemiallisen kasvinsuojelun ansiota.

Kasvinsuojeluaineiden lupaprosessin tehottomuus on merkittävä yksittäinen pullonkaula, mikä vaikeuttaa käsiksi pääsyä kasvinsuojelun tuomaan lisäarvoon. Komission esitys sisältää hyviä avauksia lupaprosessin sujuvoittamiseksi. Ehdotuksista monet ovat kuitenkin ongelmaan nähden pinnallisia, eikä niiden voi odottaa merkittävällä tavalla helpottavan luparuuhkaa Tukesissa. Lupakäsittelyyn pitäisi priorisoida nykyistä enemmän voimavaroja.

Biotorjunta-aineet

Komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi priorisoida ns. biotorjunta-ainetta sisältävien kasvinsuojeluaineiden hakemukset. Muutoksella komissio pyrkii nopeuttamaan biotorjunta-aineiden ja niitä sisältävien valmisteiden markkinoille pääsyä. Komissio katsoo, että tällä tuetaan siirtymistä kestävämpään kasvinsuojeluun ja vähennetään haitallisimpien kasvinsuojeluaineiden käyttöä.

Kasvinsuojeluteollisuus pitää hyvänä, että komissio pyrkii helpottamaan biotorjunta-aineiden markkinoillepääsyä. On kuitenkin olennaista huomata, että kasvinsuojelusta saatava lisäarvo tulee vielä pitkään perustumaan tavanomaisiin kasvinsuojeluaineisiin, joihin jo kohdistuu laaja riskinarviointi. Kansallisesta näkökulmasta olisi olennaista ensin korjata tavanomaisten kasvinsuojeluaineiden lupajärjestelmä. On vaikea nähdä, että biologisten torjunta-aineiden lupajärjestelmä toimisi, jos tavanomaisten tuotteiden lupajärjestelmä ei toimi.

Hyväksynnän kesto

Komissio ehdottaa, ettei ole järkevää, että jo hyväksytyjen tehoaineiden uudelleenarviointiprosessien laajuus ja hitaus estävät uusien ja mahdollisesti kestävämpien tehoaineiden markkinoillepääsyä.

Tilanteen helpottamiseksi komissio esittää, että tehoaineiden hyväksymistä ei enää annettaisi määräajaksi vaan se olisi voimassa toistaiseksi. Komissio myös ehdottaa, että jo hyväksytyjen tehoaineiden hyväksymiset muutetaan säädöksellä toistaiseksi voimassa oleviksi. Kasvinsuojeluaineiden eli myytävien valmisteiden hyväksymiset pidennettäisiin 10 vuodesta enintään 15 vuodeksi.

23.2.2026

Kasvinsuojeluteollisuus suhtautuu myönteisesti ehdotukseen kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden hyväksymisestä toistaiseksi ja kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen pidentämisestä enintään 15 vuodeksi.

Kasvinsuojeluaineen käytön määritelmään laajennus

Komissio toteaa, että jäsenvaltioiden erilaiset tulkinnat siitä onko peitatus siemenen kylvö kasvinsuojeluaineen käyttöä, on johtanut epäselvyyksiin. Lisäksi on ollut epäselvää kattavatko peitattuja siemeniä koskevat säännökset myös muita kasvien lisäysmateriaaleja, kuten esimerkiksi mukulat, sipulit ja siemenperunat. Komissio ehdottaa ongelman ratkaisemista laajentamalla kasvinsuojeluaineen käytön määritelmää. Komissio ehdottaa, että sekä siemenen ja muun kasvien lisäysmateriaalin käsittely kasvinsuojeluaineella että käsitellyn siemenen kylvö ja lisäysmateriaalin istutus katsottaisiin kasvinsuojeluaineen käytöksi.

Kasvinsuojeluteollisuus ei näe, että kasvinsuojeluaineen käytön määritelmän laajentaminen peitatus lisäysmateriaalin kylvöön tai istutukseen vähentäisi hallinnollista taakkaa. Ehdotuksessa on riski, että tulkinta etäännyy liiaksi käytännön työstä maataloilla. Ehdotuksessa oltaisiin ottamassa askel suuntaan, jossa peitattu lisäysmateriaali rinnastetaan kasvinsuojeluaineeksi. Ehdotus esimerkiksi vaatisi koulutusta kylväjiltä ja istuttajilta, mikä olisi ylimitoitettu toimenpide. Ehdotus saattaisi myös vaatia peltotukien valvonnan laajentamista.

Droonien käyttö kasvinsuojelussa

Komissio pyrkii muutoksillaan helpottamaan miehittämättömien ilma-alusten (droonien) käyttöä kasvinsuojeluaineiden levittämisessä. Tällä hetkellä droonit ovat direktiivin 2009/128 saman lentolevityskiellon alla kuin muut lentolevitystavat ja niiden käyttö edellyttää suuritoisen poikkeusluvan hakemisen. Komissio ehdottaa säännöstä, jonka mukaan jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus myöntää poikkeus yleisestä lentolevityskiellosta komission delegoidussa säädöksessä nimetyille droonityypeille.

Kasvinsuojeluteollisuus kannattaa komission pyrkimyksiä helpottaa droonien käyttöä kasvinsuojeluaineiden levityksessä.

Vaikutusten arviointi

Komission ehdotus sisältää useita yksittäisiä toimenpiteitä, joiden on tarkoitus sujuvoittaa viranomaisten työtä kasvinsuojeluaineiden lupakäsittelyssä. Osaa ehdotuksista on kuvattu edellä. Sujuvampi hyväksymisjärjestelmä olisi taloudellisesti parempi kaikille toimijoille; viljelijöille, yrityksille ja viranomaisille.

23.2.2026

Kasvinsuojeluteollisuus pitää hyvänä, että kasvinsuojeluaineiden lupakäsittelyn yksinkertaistamisesta keskustellaan. Ehdotuksesta riippuen vaikutus toimintojen yksinkertaistamiseen tulee olemaan suurempi (vrt. hyväksyminen toistaiseksi tai 15 vuodeksi) tai pienempi (vrt. termistön hiominen).

Kasvinsuojeluteollisuuden näkemyksen mukaan komission ehdotukset eivät tule korjaamaan lupakäsittelyn ruuhkautunutta tilannetta. Jotta lupakäsittelyn ruuhkaa Tukesissa saadaan purettua, tulisi viranomaisen saada käyttöönsä riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen.

Kasvinsuojeluteollisuus ry

Andreas Heikkilä
asiamies